Dit ommetje is mede mogelijk gemaakt door:

Gebiedscommissie Brabantse Delta

Provincie Noord-Brabant

BrabantseWal

Stichting De Brabantse Wal

Rijkswaterstaat

staatsbosbeheer

Dorpsraad

Van Meel VOF

gemeente Steenbergen

Buiten de Veste 1
Postbus 6
4650 AA Steenbergen
T. 14 0167
F. 0167 54 34 99

info@gemeente-steenbergen.nl
www.gemeente-steenbergen.nl

Ontwerp: Studio09.nl
Fotografie: Dorpsraad Nieuw-Vossemeer
HKK Ambachtsheerlijkheid Nieuw-Vossemeer

Welkom in Nieuw-Vossemeer

Nieuw-Vossemeer is gelegen op jonge zeekleigronden waarbij gesproken kan worden van een dijkendorp met lintbebouwing. Er is rond het dorp veel natte natuur, waaronder de Rietkreek, de Zijkreek en het Stellenbos. Hierdoor is er een prachtig wandelgebied ontstaan.

In 1567 werden door de heren van Ambachtsheerlijkheid Vossemeer de eerste erven uitgegeven voor het stichten van een nieuw dorp aan de zuidelijke kant van de Eendracht (het huidige Schelde-Rijnkanaal). In die tijd heette het dorp Nieuw-Vosmaer en behoorde het tot Zeeland. Het pas gestichte dorp had veel te lijden van de Tachtigjarige Oorlog. Met grote regelmaat bezetten Spaanse danwel Staatse troepen het gebied. In 1578 werden de polders onder water gezet ter verdediging van Zeeland. Het pas ontstane dorp ging geheel verloren. Het duurde tot 1609 voordat de herbedijking van het gebied weer zou aanvangen. Rond 1622 bestond het dorp uit 6 of 7 huizen en enige keten. Hierna groeide het dorp, ondanks overstromingen en oorlogshandelingen, uit tot een volwaardig dorp. Op 4 mei 1809 bezocht Koning Lodewijk het dorp en bepaalde op die dag dat Nieuw-Vossemeer bij Noord Brabant ging behoren.

De Watersnoodramp van 1953 staat bij vele oudere inwoners van Nieuw-Vossemeer nog in het geheugen gegrift. In die eerste februarinacht verloren 50 dorpelingen het leven, de gehele veestapel ging verloren en de schade aan onroerend goed was enorm.

Dit ommetje is een initiatief van gemeente Steenbergen en Dorpsraad Nieuw-Vossemeer. De route is gemarkeerd met routebordjes. De gehele route is 9,8 km. Het is ook mogelijk om de route te bekorten tot 6,3 of 3,9 kilometer. De verkorte routes staan ook in deze folder vermeld. Het vertrek- en eindpunt van de route is Café-Eeterij Het Wagenhuis, aan de Hoogte 15 - 19, waar ook een VVV informatiepunt is. Parkeergelegenheid is er op de Nieuw-Vossemeerse dijk.

Gedragsregels.

- Alleen toegankelijk voor wandelaars
- Geen toegang met honden op weidegronden
- Laat geen afval achter
- Laat gewassen en dieren met rust
- Als er kans bestaat op het uitbreken van planten en/of dierziekten, sprake is van tijdelijke beweiding of van onderhoud, heeft de grondeigenaar/grondgebruiker het recht het pad af te sluiten
- Betreden is geheel op eigen risico
- Overigens art. 461 WvSr

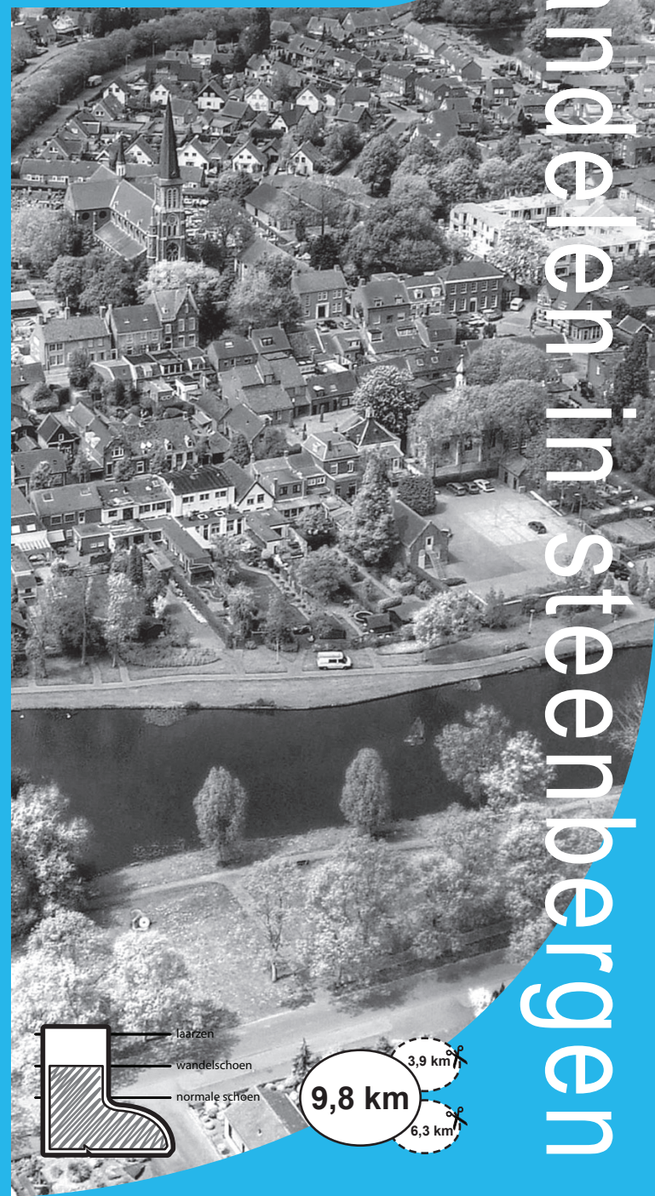

Ommetje In de Boezem van de Eendracht

locatie: Nieuw-Vossemeer

wandelen in steenbergen

Ommetje 'In de Boezem van de Eendracht'

1. Vertrek vanuit het Wagenhuis via de Kortendijk: U volgt even de Kortendijk. Ten tijde van de watersnoodramp stonden hier aan de linkerkant van de dijk kleine arbeiderswoningen die met de Watersnoodramp zijn weggeslagen. Wanneer u van de dijk af gaat, komt u in een natuurgebied van Staatsbosbeheer dat het als evenemententerrein aan de gemeenschap van Nieuw-Vossemeer beschikbaar stelt.

2. Hertenkampje/Uitkijkpost Eendrachtspolder: Achter het Hertenkampje staat een informatiebord dat uitleg geeft over het doel van de ecologische verbindingszone die in 2008 is aangelegd. U vervolgt uw weg door het tunneltje. Ga na het tunneltje links door het tweede klaphekje, tegenover de heuvel midden op de weide *(geen toegang met honden)*. Op de heuvel is de uitkijkpost Eendrachtspolder. Het geeft een indruk van de Eendrachtspolder en de vroegere kreek Sesponts. Vroeger lagen hier een drietal forten die Zeeland moesten beschermen tegen de Spanjaarden tijdens de Tachtigjarige Oorlog. Als het nodig was kon men het gehele gebied dat u nu ziet onder water zetten om zodoende de vijand een halt toe te roepen. Om de korte route van 3,9 km te volgen gaat u linksaf de Assumburgweg in. Daarna vervolgt u de wandeling over het wandelpad langs de Kreek en leest u vanaf punt 9 verder in deze folder.

3. Watersnoodmonument uit 1953: Bij het vervolgen van uw weg komt u het kruis tegen dat door de aannemer die de dijk heeft hersteld is geschonken. Dit ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de Watersnoodramp in Nieuw-Vossemeer.

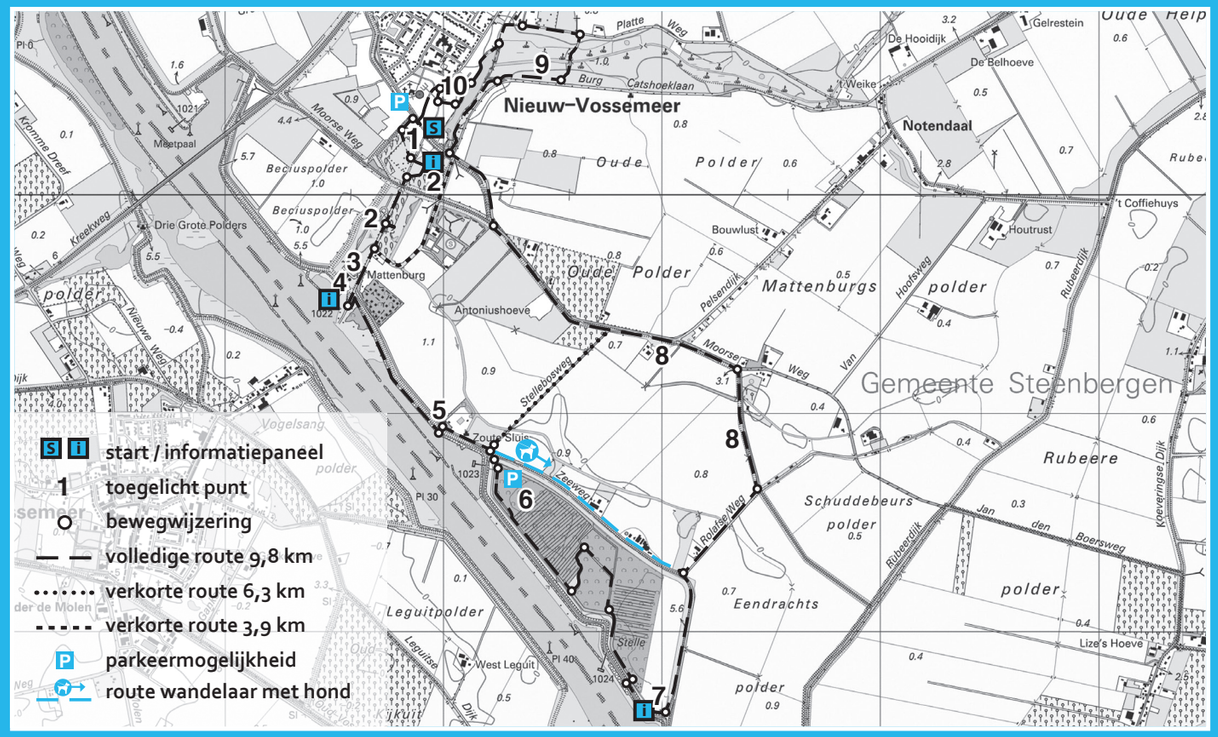
4. Assumburgmolen: De molen 'De Assumburg' werd in 1778 te Assendelft (Zaanstreek) gebouwd en deed daar dienst als oliemolen. In 1887 is de molen afgebrand waarna de goede onderdelen te koop werden gezet. In 1897 zijn de onderdelen verscheept naar Nieuw-Vossemeer waar hij in 1898 dienst ging doen als korenmolen. In 1962 is de molen eigendom geworden van de toenmalige gemeente Nieuw-Vossemeer en gerestaureerd. Nu is in de molen het Nederlandse Molenmuseum gevestigd. Achter de molen is Eetcafé-Bowlinghut 'de Praeter' gevestigd waar u een verfrissing op het terras tot u kunt nemen. Vervolg uw weg tot op de dijk. Hier is een informatiepaneel geplaatst dat u een indruk geeft van hoe de polder er uit heeft gezien met zijn forten en het inundatiegebied ten tijde van de Tachtigjarige Oorlog. Ook krijgt u een indruk van de recreatiemogelijkheden sinds de jaren '60 in deze polder. Vervolg uw weg tot na het witte hek en ga links het pad in. Daarna blijft u het talud volgen. In geval van tijdelijke beweiding van het pad moet u de weg (Zeeweg) langs de dijk volgen.

5. Zoute sluis: Voordat u de trap op gaat en de dijk oversteekt, ziet u een wateruitlaat. Vroeger zaten onder de dijk sluisdeuren die werkten op het getij van de Eendracht. Bij hoogtij werden de sluisdeuren dichtgedrukt, terwijl bij laagtij de deuren vanuit de polder werden opengedrukt. Zo kon het overtollige water uit de polders in de Eendracht lopen. Deze sluis heet officieel 'de Zoute Sluis'. Wanneer u via de trap aan de andere kant van de dijk komt, ziet u een plaquette uit 1715 dat nog aan de sluis herinnert. Even verderop is de afslag voor de route van 6,3 km. Als u deze verkorte route neemt volgt u de Stellebosweg en vervolgt u de wandeling bij punt 8 uit de folder.

6. Het Stellebos: Hier lag vroeger, toen de Eendracht nog bestond, het schorren en slikken gebied 'De Stelle'. Bij de aanleg van het Schelde-Rijnkanaal is dit gebied opgespoten met veenklei en zand. Ter compensatie van de verloren gegane zeerivier de Eendracht is er een bos op aangeplant. Het Stellebos is een natuurgebied waar reeën, vossen en muizen leven. Dit betekent ook dat er in het voorjaar en de zomer teken voorkomen. Om u hier tegen te beschermen is het verstandig een lange broek en sokken te dragen. Als u deze voorzorgsmaatregelen in acht neemt is er geen belemmering om door dit prachtige natuurgebied te wandelen. Grote kans dat u oog in oog komt te staan met één of meerdere reeën. Wandelaars met hond moeten de Zeeweg blijven volgen, omdat u anders op beweide grond uitkomt waar toegang met honden verboden is. Hier wordt op gehandhaafd. Ook is er nog de mogelijkheid om het Schelde-Rijnkanaal te blijven volgen (ook hier is toegang met honden verboden), waarna u weer uitkomt op de aangegeven route.

7. Informatiebord Schelde-Rijnkanaal: Hier krijgt u een uitleg over het doel, het ontstaan en de inrichting van het Schelde-Rijnkanaal gebied en de daarbij behorende flora en fauna.

8. Bloemdijken, Binnendijk en Moorseweg/dijk: Lopen bovenop de kruin van de dijk is toegestaan en ook wenselijk vanwege de veiligheid van de wandelaar. U kunt er ook voor kiezen om toch

langs de weg te lopen. Op deze oude dijk uit de tweede helft van de veertiende eeuw liep vroeger een klinkerweg naar Bergen op Zoom. Bij de reorganisatie van de weg, eind jaren 50, is de weg naast de dijk gelegd. Staatbosbeheer heeft de dijk weer de bestemming bloemdijk gegeven. Hierbij wordt de dijk deels beweid door schapen, en deels gemaaid. Ze zijn floristisch rijk met soorten als gewone agrimonie, pastinaak, wilde peen, gele morgenster, aardakker, wilde marjolein, echte kruisdistel, grote kaardenbol, ijzerhard en knikkende distel. Dit pad wordt extensief gemaaid. Het gras kan daarom, vooral in de zomer, behoorlijk hoog staan. Na het jaarlijkse maaien is de aanwezigheid van bloemen uiteraard minimaal. Let goed op bij het oversteken van de drukke Moorseweg en ga het fietspad op. Blijf dit pad volgen tot u het kreekpad langs het water in kunt slaan.

9. Verhoging bij de paddenpoel: Deze verhoging bij de paddenpoel is bij de laatste herinrichting van de Rietkreek aangelegd, met de bedoeling een uitzicht te krijgen over het hele kreekgebied. In vroegere tijden heette de kreek onder andere Both in den Boesem, De Visserij of Grote Kreek. Het was tevens een opvangreservoir voor het vele regenwater uit de Boerengorse en de Nieuw-Vossemeerse polder in de wintertijd. Bij de ruilverkaveling van de Nieuw-Vossemeerse polder is rond het kreekgebied een pad aangelegd en de natte natuur in ere hersteld. Het gebied is rijk aan vogels, zoals de bruine kiekendief, watersnip, bergeend, en patrijs. Flora en fauna zijn hier volop aanwezig.

10. De Dorpskern: Als u het kreekpad afkomt en het plein oversteekt loopt u de Voorstraat in. U ziet aan uw rechterzijde het oudste gebouw van het dorp, de Nederlandse Hervormde kerk uit 1654, die in 1969 is gerestaureerd. Recht voor u staat het A.M. de Jonghuis, waar het gedachtegoed van de schrijver A.M. de Jong, die in 1888 in Nieuw-Vossemeer is geboren, wordt bewaard. Links van u staat het oude gemeentehuis van Nieuw-Vossemeer. Vervolg uw weg naar rechts en loop daarna de Achterstraat in waar, evenals in de Voorstraat, een aantal rijksmonumenten staan waarvan de Katholieke kerk uit 1876 er één van is.